СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 33. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 8 лютого, 1934. VOL. XLII. No. 33. Jersey City, N. J., Thursday, February 8, 1934. THREE CENTS.

ЮНІЇ ПРОТИ ПРОВОЛОКИ РІШЕНЬ „НАЙРИ"

ВАШИНГТОН. — Робітничі юнії предложили Краєвій Робітничій Раді жалоби, що робітництво має поважні шкоди через проволоку у вирішуванню спорів, що виринають на тлі закона про відбудову краю.

Робітничі юнії стоять на становищі, що кожда проволока у вирішуванню питань шкодить лише робітникам, а не підприємцям.

Яко приклад юнії подали справу робітників підприємства Гуд Енджінірінг Корпорейшен оф Бофало. Хоч робітники цього підприємства зорганізувалися в юнію ще 4 місяці тому та повідомили про це підприємство, то на це не дістали ніякої відповіди. Підприємство просто зігнорувало і юнію і закон, який дає робітникам право переговорювати через юнію з підприємствами.

ФОРД ОБІЦЮЄ ПІДНЕСТИ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ.

ДІТРОЙТ. — Автомобілевий фабрикант Генрі Форд заявив у розмові з ґазетярами, що його фабрики піднесуть робітничу заплату на 10 процентів.

Він дав теж до зрозуміння, що заряд фабрики змагає до того, щоби заплата робітників знову виносила 6 долярів на день.

Підвишку заплати дістануть від Форда коло 20,000 робітників.

НОВІ ЗАХОДИ КОЛО ПОЛАГОДЖЕННЯ ШОФЕРСЬКОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Комітет посередників, установлений мейором Ла Ґвардією, виробив уже другий плян для полагодження страйку шоферів таксівок.

Відповідно до цього пляну підприємці не мали би вносити апеляції проти рішення суду в справі вплачених податків. Але підприємці не хочуть ще вповні признати юнії. Вони теж грозять страйкарам, що на випадок, як робітники не приймуть цих умов, то підприємці будуть пробувати ломити страйк при помочі страйколомів.

БІЙКИ ЧЕРЕЗ СТРАЙК ГОТЕЛЕВОЇ СЛУЖБИ.

НЮ ЙОРК. — Пікети в страйку готелевої служби заходили тут до ресторанів кількох готелів та пробували переконувати гості, щоби вони покинули ресторан для симпатії зі страйком.

Готелеві детективи в кількох випадках побивали пікети. Найбільша така бійка виникла в ресторані готелю Волдорф-Асторія.

РОБІТНИКИ ШЕВСЬКИХ ФАБРИК ЗА ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Робітники фабрик обуви цього округа рішили, щоби їх юнії звязалися з Американською Федерацією Праці. Голосували 3,200 робітників у 18 робітнях.

У дрібних фабриках робітники заявлялися за радикальні юнії.

ЗА ВБИВСТВО НА ТЛІ ФАШИСТІВСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Спеціяльний комітет стейтової Адвокатської Палати має розсліджувати ведення слідства в справі вбивства Антонія Фієра на одній урочистости фашистівської організації „Касі Ширтс" у Квінс.

За це вбивство „Касі Ширтс" обжаловували урадикала Атоса Терзані, хоч цей був приятелем убитого. Суд, який відбувся в цій справі в грудні, звільнив Терзанія. Терзані каже, що вбивником був один з членів „Касі Ширтс".

Комітет оборони Терзанія каже, що прокураторія нічого не робила, щоби безсторонно прослідити справу.

УРЯД ПЕРЕСЛІДУЄ НАЦІСТИЧНУ ПРОПАГАНДУ.

НЮ ЙОРК. — Федеральні аґенти забрали з німецького вантажного корабля „Есте" шість мішків націстичної пропаґанди, адресованих до трох націстичних симпатиків.

Пропаґанда писана переважно німецькою мовою. Вона доказує, що Жиди мають у Німеччині великі впливи та що версайський договір повинен бути знесений.

ПІДНОСЯТЬ ПРЕТЕНСІЇ ДО СОВІТІВ.

ВАШИНГТОН. — Понад тисячу претенсій підняли американські горожани й підприємства до уряду совітської Росії.

Американці домагаються звороту кількасот міліонів долярів коштом відшкодування за інвестиції, втрачені через конфіскату маєтків большевиками.

Департамент стейту, на котрого руки вплинули ці домагання через визнання Росії, збирається видати в тій справі офіціяльну заяву.

ПРОЧИЩУЮТЬ ОДИН „РЕКЕТ".

ПАТЕРСОН (Ню Джерзі). — Перед місцевим стейтовим судом покінчилася розправа проти 6 осіб, обжалованих за ведення „слат машін рекет" у повіті Песейк. Обжаловані дістали по кілька років вязниці та мають заплатити по $1,000 гривни.

ЕПИСКОП О. ЖУК УМИРАЄ?

Скрентонські ґазети з 5. лютого донесли, що о. Микола Підгорецький, парох української православної церкви в тій місцевости та ґенеральний вікарій цеї церкви в Америці, виїхав зі Скрентону літаком до Ст. Пітерсбурґ, у Флориді, щоби заосмотрити Найсвятішими Тайнами вмираючого там епископа, о. д-ра Йосифа Жука.

УКРАЇНЦІ В АРҐЕНТИНІ.

Останніми часами помітний в українській кольонії в Арґентині рух. Викликаний він останніми подіями на рідних землях. Еміґрація цікавиться всіми проявами життя на рідній землі. Не без впливу залишилось на еміґрацію й міжнародне положення, яке в своїй тенденції прямує до війни, хоч по суті її ніхто нині не хоче.

Вислідом заінтересування краєвим життям є заложення в Арґентині Української Стрілецької Громади. Знайшлися люди, бувші вояки українських армій, що за це діло взялись і з успіхом його переводять. Що правда, приходиться їм поборювати ще трудноші чисто місцевого характеру в формі непорозумінь, нарікань і т. п., але сподіваємося, що це не буде перешкодою в розвитку започаткованої організації. Про ціль організації не треба говорити. Кожний її побачить вже хочби з самої назви. Громада видала відозву до всіх українських громадян Арґентини з зазивом, вступати до новоствореної організації, якої потреба вже давно відчувалась.

СТРІЛЯНИНА З БАНДИТАМИ.

Банда, що складалася з сімох осіб, напала на двір Ґулянда коло Ботушан (Румунія) і ограбила адміністратора Доку й кількох урядовців двора. Потім бандити сіли на сани й відїхали в напрямі ліса Ґулянда. Коли вони виїжджали з ліса, стрітили інші сани, що їхали в противнім напрямі, себто до ліса. Тими саньми їхали з інспекції жандармський майор Олександер Міхаіл, старший плютоновий А. Ґріґороаєї, жандарм Іон Бачів та один купець. Майорови видавалися сани бандитів підозрілими й він казав стати. Та бандити замість відстрілюватися з найближчої віддалі. Жандарм Бачів упав відразу мертвий. Плютоновий дістав кулю в голову й ледви чи вилічиться, а майор постріляний у руку і шию. Та він не втратив притомности, витягнув револьвер і вбив одного з бандитів. Тоді 6 бандитів повтікали. Майора перевязали тимчасово в с. Трушештах і відвезли до Ботушан, щоб там повитягати йому кулі. Бандитів іще не приловлено. Підозріння паде на дезертира Корою, котрий недавно тому вбив своїх власних батька й маму і котрого жандармерія шукає.

ДОБРИЙ ЛЕТУН.

Орел з Фінляндії залетів до Почаєва на Волині, де осів з перевтоми. Мав привязану до ноги коверту з листом. Перелетів до 1000 км. дороги.

НАВІТЬ ТАМ ЗИМА.

На пустині Сагара в Африці, де в літі такі великі спеки, що не годен босо на землі стояти, впали сніги. Такого там не памятають найстарші люди.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ТУРЕЧЧИНА СУЛТАНІВ І СЬОГОДНІШНЯ.

Анґора, це невеличке і мало знане місто в Малій Азії. Його назву знали, хоча часто не були свідомі, що це місто, ті, котрі знали про коти „анґора" з великою мягкою шерстю. Саме містечко було знане торговцям вовни, яку одержувано з анґорських кіз, окремої породи, що має пушисту і мягку шерсть. І це мале містечко стало раптом по волі президента Туреччини, Мустафа Кемаля Паші, суперником довговічної столиці могутних імперій, столиці турецьких султанів, Константинополя. Зовсім зрозуміло і ясно, що багато Турків не можуть і досі з тим фактом погодитись, і думають, що Константинопіль раніше чи пізніше стане знову столицею держави. Всі ті невдоволені з нової столиці, між ними і представники чужих держав, намагалися нераз наклонити Кемаля Пашу, щоби він переніс столицю назад до Константинополя. Але зовсім не помогли переконання, що Константинопіль має історичну традицію як столиця що він самим своїм положенням наче покликаний на столицю держави, що він є найбільшим торговим осередком Туреччини та що з Анґори щойно за який десяток років, і то великими коштами можна буде зробити велике місто, відповідне на столицю. Кемаль Паша всіх тих арґументів не слухає.

СВЯЩЕНИКИ НЕ МАЮТЬ ПОЛІТИКУВАТИ.

Молдавський митрополит Пімен розіслав до всіх священиків своєї архідиєцезії обіжник, в нім заборонює він їм політичну партійну діяльність. Священик — каже митрополит — має бути дорадником і добрим батьком однаково для всіх своїх парохіян. Ця його служба пастві буде неможлива, як він буде втягнений у пристрасну партійну боротьбу. Тому митрополит Пімен заборонює священикам своєї архідиєцезії всяку партійно-політичну діяльність.

ЗАДЛЯ 2,000 ЛЕВІВ УБИВ МАМУ З ЧОТИРМА ДІТЬМИ.

В Ґалацу мешкала дуже бідна жінка з чотирма дітьми. Вона заробляла на прожиток цілої родини тяжкою працею по домах: прала біля, порядки робила, тощо. Так прогодувала вона себе й діти та ще й призбирала готівки 2,000 левів. Листонош, що робить службу у тій околиці, знайшов, що та жінка, Маріора Іонеску, разом з її чотирма дітьми вбиті невідомим злочинцем. Поліція стверджа, що вбивник взяв тих замісерованих 2,000 левів. Підозріння паде на її сусіда Кучуряна, який утік.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР У ПРАЗІ.

У квітні ц. р. відбудеться у Празі співацький фестиваль що матиме всеславянський характер. Український Хор у Празі, що вже нераз виступав з успіхом на подібних святах, візьме участь і в цьогорічному фестивалі при допомозі Чесько-Укр. Товариства Прихильників Укр. Пісні. До свого виступу приготовляє Хор уже тепер відповідний репертуар, при чому окремі співаки та співачки, що живуть поза Прагою, приготовляють репертуар на місці і прибудуть до Праги щойно на головні проби перед самим фестивалем. Учасники фестивалю дістануть залізничі знижки.

ЛЮДСЬКІ КІСТЯКИ ЗПЕРЕД 30,000 ЛІТ.

На горі Кармель у Палестині знайшла англійська археольоґічна експедиція 9 людських кістяків невідомої досі раси. Кістяки ці знаходяться в дуже доброму стані, бо переховалися в печері, до якої не доходило повітря. По точному прослідженню кістяків голова експедиції, проф. М. Т. Кон, заявив, що кістяки ці мають около 30,000 літ. Вчені археольоґи привязують до цих кістяків дуже велике значення. Два кістяки зпоміж знайдених відіслано до Лондону, щоби після хемічної аналізи устійнити точний вік кістяків.

МАШИНА „НА СОН".

Відомий американський психольоґ, проф. В. Морґан, збудував машину „на сон", яка видає такі ніжні, монотонні та милі звуки, що може без труду приспати в дуже короткому часі навіть велике число людей. Малий цей апарат, який кладеться коло ліжка, видає що пів хвилини звук, а властиво шум, що подібний до плюскоту моря в погідну ніч. По пів хвилині приходить пів хвилини тиші. Шум в апараті викликує електрична струя, що пливе з окремої батерії. В часі проб зі згаданим апаратом найсильніші люди засипляли за 15—20 хвилинах.

ТАТУОВАНІ ЛЕҐІТИМАЦІЇ.

Мадярська влада не могла порадити собі з переписом Циганів через їхнє постійне волокитство по краю. Всі пашпорти та леґітимації минались з ціллю, тому, що Цигани мають вроджену відразу до реєстрації. Треба було всеж таки Циганам, як громадянам, видати якісь документи. Отож вирішено витатувати кожному Циганови його тотожність на плечах (імя і назвище, місце уродження і т. д.). Мадярські власти сподіваються, що таким чином будуть могти почислити і списати усіх своїх Циганів, бо кожний Циган матиме вкінці леґітимацію „на собі" тому, що не хотів носити її „при собі".

ОСТАННІ УЧНІ ЛІШТА.

В Парижі відбувся недавно концерт 80-літнього пяніста Людвика Брайтера, який був одним з останніх учнів короля пяністів, Ліщта. Крім Брайтнера з цілої низки учнів Ліщта жие ще ньогодні сідоголовий російський пяніст А. З. Сільоті. Не зважаючи на те, що має 85 літ, Сільоті відбуває ще досить далекі подорожі з концертами.

ПІДЧАС ПАРИСЬКИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ ВБИТО 10 ОСІБ, А ПОНАД 500 РАНЕНО

ПАРИЖ. — Досі начислено на вулицях Парижа 10 убитих, а понад 500 ранених, як жертв стрілянини поліції до демонстрантів.

Ніхто не знає властивої причини вуличних демонстрацій, у яких взяли участь старі й молоді, ліві й праві, комуністи і монархісти. Демонструючі хотіли вдертися до палати послів, атакували будинок французького міністерства війни й інші будинки. Підчас протестних вигукувань чути було оклики: „Верніть нам Шіапе", себто префекта поліції, усуненого недавно новою владою, того самого, проти якого юрба демонструвала тому два тижні.

Демонстрації були властиво продовженням тих неспокоїв, які вибухли у звязку з крахом байонського заставного дому і втечею та самогубством директора того банку, Ставіського, про якого тепер пишуть, що він був з роду Поляк. Через ощуства Ставіського потратили десятки тисяч людей останні свої ощадности.

МОЖНА ВСЬОГО НАДІЯТИСЯ.

ПАРИЖ. — Цензура провіряє усі вісти, які розсилається по світі в справі вуличних заворушень у Парижі. Контролюють теж те, що пускається до париської преси. Тому важко знати, як тепер почуває себе париська людність і край. Та ті, що знають Францію, кажуть, що Французи звикли до демонстрацій, які влаштовують часто, але не зносять, коли влада реаґує на це в той спосіб, що приходить до проливу крови і вбивств, заподіяних наказом влади. Тому не є виключене, що ті події можуть спричинити справжні заворушення по цілім краю.

Поліція стверджує, що зачала стріляти до юрби тоді, коли з юрби впали стріли.

ФАТАЛЬНЕ МІСЦЕ.

ПАРИЖ. — Найбільше жертв підчас останньої вуличної демонстрації впало на „Пляс де Конкорд", себто на площі, на якій страчено колись на ґільотині французького короля Людвика XVI і його жінку, королеву Марію Антоанету, а далі таких революціонерів як Дантона і Робеспієра. Це те місце, де підчас французької революції ведений на страчення Лясура сказав до революційних суддів: „Умираю в тій хвилі, коли нарід втратив розсудок. А ви згинете тоді, як нарід вернеться до розуму".

ДАЛЯДІЄ ДАЛІ ПРИ ВЛАДІ.

ПАРИЖ. — На вулицях юрба протестувала проти уряду премієра Далядіє, називаючи його запроданцем і хабарником у тім часі як у палаті послів дістав він уже за третім наворотом вираз довіря, і то великою більшістю голосів.

ЩО ТАМ ДЕМОНСТРАЦІЯ, КОЛИ ТЯГНУТЬ ЛЬОСИ!

ПАРИЖ. — Одні гинули на вулицях Парижа від поліційних куль, а тисячі заповнили велику галю „Трокадеро" і з найбільшим напруженням слідили за витягуванням льотерійних льосів. Цеж бо рішалося, котрі люди будуть найновішими міліонерами, бо головна виграна виносила 5,000,000 франків, а крім того було 15 виграних по 1,000,000 франків. Як оголошено вислід, юрба зробила новим щасливцям велику овацію.

КОЖДИЙ ЧИГАЄ НА НАГОДУ.

ПАРИЖ. — Найзавзятішими учасниками паризьких демонстрацій були монархісти і комуністи. Обидві сторони бажають спричинити переворот; тільки монархісти видвигають короля, а комуністи комуну.

ВІЙНИ НЕ МИНУТИ.

ЛОНДОН. — Англійський письменник, Джордж Бернард Шо, каже, що ні Англія, ні ніяка інша держава по правді не хочуть війни. Але ніхто не хоче перший зачати дійсне роззброєння. З того витворюється така ситуація, що Англія на ділі прямує до війни. Це значить, що як де вибухне війна, вона буде в неї вмішана.

УГОРЩИНА ВИЗНАЛА СОВІТИ.

РИМ. — Між совітським і угорським послом велися переговори щодо остаточного сформування договору між Совітами й Угорщиною. Такий договір уже підписано, головно під натиском Італії.

ДАНЦІҐ У РУКАХ НАЦІВ.

ДАНЦІҐ. — Управа вільного міста Данціґ опинилася тепер у цілости в руках наців.

АМЕРИКА ВОРОЖА НАЦІСТАМ.

БЕРЛІН. — Професор Фрідріх Шенеман підкреслив підчас викладу в академії політичних наук, що навіть дійсні Американці, а не тільки американські Жиди, відносяться ворожо до наців, бо цілковито не розуміють ідеольоґії наців. І тому треба націстам подбати, щоб Американці дістали інформативну літературу про їх акцію.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН ПРОМИСЛ, ЩО ВИТИСКАЄ ПІТ

У Ню Йорку застрайкували кільканацять тисяч шоферів таксівок. Міський уряд пробував полагодити страйк, але його пропозицію, на верха досить прихильну для робітників, страйкарі відкинули. Боротьба ведеться далі. Вона загострюється. Страйкарі шукають симпатиків серед шоферів босів, яких тепер уживають люди в браку таксівок. Бувають випадки насильств зі сторони страйкових пікет. Як боротьба потреває далі, то брак терпеливости й розгорячення обох сторін може довести до ще гостріших виступів.

Така боротьба мусить звернути загальну увагу громадянства вже самими тисячами вмішаних у неї людей. Вона звертає увагу на стан промислу вже самим великим рухом. У драматичний спосіб показує вона на стан одного з великих промислів краю.

Перед депресією власники таксівок у Ню Йорку розголошували, що вони річно мали прибутку сто міліонів долярів. Ця цифра розкривала тільки величину бизнесу, а тепер страйк розкриває стан людей у бизнесі. Здається, про стан людей не свідчить нічого так вимовно, як домагання страйкарів. Вони хочуть признання 48 годин праці, що є справді дуже поміркованим, коли в інших промислах 40 годин праці на тиждень уважається за визиск. Вони говорять за ґарантування мінімума зарібку 18 долярів на тиждень!

Та й це було би полекшею, коли нині робучий тиждень сягає інколи до 80 годин, а тижнева заплата пересічно виносить 10 до 12 долярів. Але заплата це тільки частина образу життя цих робітників. Шофер працює тяжко. Його „бос" вічно від нього домагається зарібку. Як робітник не принесе готівки, йому грозить відправа. Через те шофери так часто їздять нервово, поспішно, з малою увагою на небезпеку. Через те в них так багато випадків.

Їх гнетуть, переслідують і визискують усякого роду контрольори, інспектори, полісмени, детективи. Дістати „тикет" від „капа" — значить стратити день у суді. Як шофер дістане від судді кару, то заплатить її самий. Отже шофер поносить усі ризика бизнесу, тоді, як підприємець не поносить ніяких навіть не ризикує втрати авта, бо це ґарантоване обезпеченням.

Коротко, стан робітників цього промислу просто кличе про поправу. Розуміє це громадянство, наскільки про це знає, як це видно з заяви симпатії для страйкарів, висказаної мейором Ля Ґвардією. Одначе від симпатії до направи лиха ще далеко. Підприємці є проти поправи обставин, які для них вигідні. Поправа може бути переведена тільки боротьбою, а для боротьби треба орґанізації. Від цього, чи шофери вспіють зорґанізуватися, буде залежати, чи зуміють вони поправити свою долю.

ІТАЛІЙСЬКО-СОВІТСЬКИЙ ДОГОВІР

Серед европейських держав нема держави, яка була би так зацікавлена в існуванні самостійної України, як Італія. Між Італією й самостійною Україною не могло би бути ніяких противних собі інтересів, навпаки: ґеоґрафічне положення обидвох країн у водозборі Середземного моря та їх економічні інтереси промовляють за те, що між Італією й Україною моглоб існавати незвичайно корисне для обох країн економічне співробітництво. Італія є країною, позбавленою всяких сирівців, необхідних для розвитку її промисловости: вона не має вугля, заліза, ні нафти, без котрих ніяка промисловість не є можлива. Все це вона може отримувати з України. Більше того. Злучення Італії з зовнішним світом, з Америкию, Анґлією, тощо, відбувається тепер через два вузенькі проливи: Ґібральтарський та Суезький. Досить булоб у випадку війни, щоби ворог замкнув цих двоє дверей до світа, як увесь довіз до Італії з Заходу негайно спинивсяб. У цьому випадку ратунок міг би прийти лише зі Сходу, себто з багатої на всякі продукти ґрунту України й Кавказу.

Поза цими економічними, життевими для Італії інтересами, є ще й інші, політичні, не менше важливі. Італія боїться поширення впливів Росії на Балканах, де вона тепер провадить уперту боротьбу з Югославією. Італія дуже добре розуміє, що Москва в своїй імперіялістичній політиці може дуже зручно використовувати панславянську ідею і підтримувати Югославію проти Італії, як то робила царська Росія з Сербією. Самостійна Україна відділила би Москву від Балканів і тим полегшилаб Італії її балканську політику.

Отже, як бачимо, для Італії існування самостійної великої української держави не є якоюсь плятонічною, нікому непотрібною вигадкою, але питанням життевих інтересів. І всеж, як бачимо, Італія завязує політичний договір з Москвою, заплющуючи очі на те, що та Москва виробляє на Україні. Той новий договір називається „договором приязні, ненападу й невтральности". Обидві сторони зобовязуються не вступати в ніякі союзи, спрямовані проти одної з них, і дотримувати невтральности на випадок, коли би хто напав на одну з них. Італія ґарантує Совітам, що Пакт Чотирох не був і не є звернений проти Совітів, але має на цілі тільки мир (про це не говориться виразно в тексті договору, але цей зміст випливає з усіх коментарів офіційної преси). З другого боку, Совіти ґарантують Італії, що Москва, заключаючи недавні пакти ненападу з Францією, Польщею та Малою Антантою, не думає зміняти своєї загальної політики та не проєктує нічого злого проти Італії. Бо як Москва злякалася Пакту Чотирох, уважаючи його скерованим проти неї, і поспішилася позавязувати оті всі пакти ненападу, щоб забезпечити свої кордони, так і Італія злякалася тих пактів ненападу, вбачаючи в них відродження давньої традиційної московської політики приятелювання з Францією та панслявізму (Польща й Мала Антанта). Реклямова поїздка бувшого голови французького уряду, Еріота, до Совітів, що, не вважаючи на свій „демократизм", захоплюється там „осягненнями" московського деспотизму та „не помічає" на Україні страшного голоду, теж примусила Італію спішитися випередити Францію. На европейській інтернаціональній шахівниці відбувається шалена боротьба за „приязнь" Москви. Демократична Франція, фашистівська Італія, шляхетська Польща — всі з однаковим запалом кокетують з Москвою. Що їм до того, що робить Москва на опанованих нею землях! Це є мовляв, справа того населення, що жиє на тих землях: воно може вмирати або боротися за своє визволення! Чужі держави не мають інтересу цікавитися долею того населення; вони вважають своїм обовязком піклуватися долею свого власного населення, що ніде тепер не знаходиться в занадто блискучих умовинах. І тому, поки ще повстане та самостійна Україна, не зашкодить використати для інтернаціональної дипльоматичної й економічної боротьби ту силу, що панує над Україною. Не дурно Мусоліні, який тиждень до підпису італійсько-совітського договору, так висловлювався в публичній промові в Коні: „Сильні народи мають у часах мира приятелів далеких і близьких. В часах війни — їх бояться. На безсильних народи в часах мира ніхто не зважає, а в часах війни їм загрожує доля бути знищеними. Треба бути сильним, перш за все своєю чисельністю, бо коли колиски порожніють, нація старіється й занепадає. Потім треба бути сильним сміливістю: не треба озиратися назад, коли вже щось є вирішене, але треба йти вперед. Треба бути сильним характером, щоби рівновага не порушувалася ні тоді, коли націю освітлює сонце слави, ні тоді, коли вона підупадає під незаслуженими ударами долі".

Саме так: на безсилі народи в часах мира ніхто не зважає, а в часах війни їх винищується. **І саме тому українські націоналісти від самого початку не повели політики орієнтації на тих чи інших, близьких чи далеких „приятелів", але взяли орієнтацію на власні сили, на виплекання у власному народі сили відпорности та орґанізаційного хисту. Щоби на кожному шматку української території, на кожному місці земної кулі, де лише беться й тремтить з любови до Батьківщини українське серце, творився храм посвяти національній ідеї, витворювалися несмертельні цінности українського духа, кладися підстави українських піємонтів, що спалахнувши одного дня вогнем національної революції, перетворилиб сорок-міліонову масу поневолених рабів у сильну почуттям національної гідности та злуки велику Націю в рямках власної Української Держави.**

Тоді ми матимемо, як казав Мусоліні, приятелів далеких і близьких. Тоді в часах мира всі шукатимуть приязні українського народу, а в часах війни всі побоюватимуться його сили... Треба всі сили покласти на те, щоби наблизити той дорогий серцю час, бо до того часу — нас зневажатимуть, як негідних синів колишньої славної Нації. І шукатимуть приязні не нашої, а наших ворогів, бо їхньої сили боятимуться, а нашим сорок-міліоновим народом все нехтуватимуть. Ех, ви, часи слави незабутньої, часи Києва князівського, Галича королівського, Запорожа козацького, Чигирина гетьманського, — болить за вами щире українське серце!

Евген Онацький, Рим.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ГОЛОВНЕ ПИТАННЯ И ПОБІЧНЕ.

Як дискусія про якусь справу може зійти на манівці, мало хто показав так гарно, як показав це недавно конґресмен Бритен у дискусії в конґресі над дипльоматичною службою.

Говорено про підвищення платні для американських дипльоматичних урядовців. В конґресі появився про це внесок, котрого автор показував цифрами, що американські дипльомати опинилися через обниження американського доляра в скрутному положенню.

Підчас дебати над тим внеском конґресмен Бритен говорив про те, як вимовляють американську мову американські дипльомати.

Конґресмен Бритен спеціяльно обурювався на спосіб вимови букви „ей" у таких словах, як „HALF" та „CALF". Він радив конґресовови ухвалити закон, що кождий дипльомат має вимовляти ці слова по американськи, себто „кеф" та „геф". Котрий дипльомат важився би малпувати Англійців та вимовляти „каф" і „гаф", того мається негайно післати назад домів, щоби навчився по американськи.

Конґресмен Бритен походить зі стейту Ілінойс. Він, видно, не був іще в Бостоні й у цілій Новій Англії, де потомки найстарших білих Американців вимовляють „кеф" і „геф".

ПРОПАҐАНДА СЛОВОМ І ПРОПАҐАНДА ДІЛОМ.

Ґрупа виховників задумала повести пропаґанду проти нетерпимого упередження молоді одної віри супроти молоді інших вір. Про потребу взаїмного розуміння ріжних вір говорено вже давно. Та для цеї справи роблено мало.

Тепер нова організація задумує підходити до пропаґанди справи зовсім іншим способом, ніж це роблено досі. На всіх зборах, маніфестаціях, відчитах, тощо, які влаштовуватиме ця орґанізація, мають на сцені виступати попри себе: католицький священик, протестантський проповідник та жидівський рабін.

Орґанізація думає, що того роду виступ покаже більше, ніж усяка устна, голословна пропаґанда, що всякі віри повинні себе взаїмно толєрувати.

Навіть колиб не вглядати в це, чи така толєранція потрібна, самий уже спосіб ширення цеї думки замітний. Він показує на значіння крайнього партійництва серед народу. Що думають інші народи про нарід, котрого партії сваряться між собою так завзято, що представники партій не можуть станути попри себе навіть для маніфестації щодо основних справ?

ЩО ТАКЕ ПАТРІОТИЗМ?

Минулої неділі один нюйорський проповідник дискутував з проповідальниці розуміння патріотизму. Він піддав критиці часто в Америці повторюваний клич: Чи моя вітчина має слушність, чи не має слушности, всетаки це моя вітчина (і я стою за неї). Він доказував, що правдивий патріотизм вимагає від патріота зовсім іншого поступування, а саме попирання тільки такого його поступку, який має за собою слушність. Хто стає за рідний край, а він слушности не має, гой робить краєви шкоду.

Думка переведена справді льоґічно, але наскільки вона практична як директива для діяльности, пождемо, поки Америка вмішається у війну, по стороні котрої цей проповідник не признасть слушности.

Чого ти так кричиш, хлопче?
„Бо мя мама били".
А за що?
„Бо я кричав".

ДО ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ

В останніх часах вже менше пишуть чужинецькі ґазети про голод на Великій Україні. Та з того годі заключати, що там голоду нема, що там нема людей, котрим не треба помагати. Ні, є міліони голодуючих і тих, що ледви животіють, виснажені страшним голодом з попередніх років. Але про те все совітські ґазети не пишуть. А московська цензура не допускає, щоби жахливі вісти про голод на Україні могли розійтися по світі.

На Західній Україні наші браття і сестри теж обмежені в акції допомоги голодуючій Україні. Там польська влада не дозволяє навіть на ухвалювання резолюцій з протестом проти совітської політики виголоджування України. Значиться, що справа оборони Великої України спадає з природи річи на тих Українців, котрі живуть поза Україною і мають можність протестувати проти Совітів та збирати жертви на допомогу нещасним жертвам московської окупації.

Велика протестаційна протисовітська акція, яку повело українське громадянство в Америці, зворушила цілу нашу імiґрацію. Вона знайшла широкий і симпатичний відгомін в американській пресі. Вона здобула нам горячих прихильників серед ріжних американських сфер, навіть таких, що досі малощо знали про Україну.

Та на тих протестах і на тих симпатіях ми не можемо закінчити нашу акцію. Ми мусимо дати реальну поміч. Союз Українок Америки перебрав на себе частину виконання того обовязку. Але памятаймо, що в Союзі Українок нема ще всього американсько-українського жіноцтва. А до цеї праці треба всіх притягнути, і то як жінки так і чоловіків.

Комітет Допомоги Голодуючій Україні, заснований заходами Союза Українок, проголосив дня 13. січня ц. р. загальну збірку жертв на допомогу голодуючим на Україні.

Плянуємо збирати, зглядно вже збираємо, грошеві жертви пушками на зборах, забавах, як товариських так і приватних, а далі по церквах, не тільки українських, але й американських, словом усюди, де тільки можна щось зібрати на ту благородну ціль. Вже багато жінок і чоловіків позабирали пушки, а інші можуть їх дістати від Комітету (адреса подана нижче) кождої пятниці ввечір.

Далі продаватиме по 10 центів тікети, з яких дохід буде теж призначений на допомогу голодуючим.

Звертаємо увагу, що Комітет вже одержав у дарі для піддержки цеї допомогової акції чудову бронзову статую від нашого славного мистця, Олександра Архипенка. На ту ціль жертвували ще: Союз Українок обрус, вишитий хрестиками, пані Лисюк ляльку в українськім строю, пані Авраменко деревляну касетку на біжутерію, а пані Зибликевич піряну, шовком обшиту ковдру.

Всі ті річи є дуже гарні. Припадуть до вподоби старим і молодим. А буде їх можна оглядати в домівці Союза Українок.

Наш поклик такий:

Хочемо дати дійсну поміч голодуючим на Великій Україні, то збираймо негайно й обєднано жертви пушками і розпродуймо тікети.

Всі зібрані нами гроші, увесь дохід буде зужитий на гуманітарну акцію, на допомогу голодуючим на Україні.

А в усіх справах просимо звертатися до Комітету на адресу: **30 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.**

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ГОЛОДУЮЧІЙ УКРАЇНІ.
Д-р Неоніля Пелехович,
голова.

К. Макушин.

БЕЗРОБІТТЯ В ПЕКЛІ.

(Небилиця).

(7)

но. В голові почув болюче зимно, бо жах стяв йому мозок в тверду груду леду.

Страшний чоловік нагло посумнів. Очи згасив як зелені ліхтарні, на лице вернулися його звичайні краски. Лямпи назад заясніли. Став говорити тужливо:

— Отож! Отож! І ви стривожилися! І такий сильний дух, як ви! Мені дуже прикро, дуже. Не вмію сказати вам, як дуже мені прикро. Успокійтеся і сядьте.

Підійшов до гостя і сильно приневолив сісти на кріслі. Душа Жадловича втікла. Його бездушне тіло не годне було зробити найменшого руху. Водив за директором здивованим, стривоженим, напів божевільним поглядом. В його вухах шуміло. Серце поволи утихомирилося, бачучи, що йому не діється ніяка кривда. Йому здавалося, що хтось говорить до нього здалека крізь тубу. А то говорив директор:

— Отсе наслідки того, що дітей пуджають чортом. Та скажіть ви мені, що в моїй особі страшне? Я такий як всі люди, лиш троха поганіший.

— Очи! — вимовив Жадлович, та цілком несвідомо.

— Очи? Троха мені заіскрилися. Чи у людей ви ніколи не бачили світячих, або зелених очей?

— Нога... — знов сказали тільки уста Жадловича, хоч його душа не працювла.

— Нога? Так, щож великого? Троха неформена. Годі, пане, копито. Та я волю моє дідьче копито, як деякі людські ноги. Чи знаєте, що таке подільська стопа? Отже я волю моє копито. Воно всеж таки кінське, не осляче, як то буває у деяких людей. Тай що таке надзвичайне в моїй нозі?

— Ви пили огонь! — вибовтав Жадлович.

— Як би ви годні таке витримати, то пили би таксамо. Вибачайте, бо й чорт не годен випити ним самим не підправленої погани, зробленої людьми з картофлі. Волю в огнистій формі. Бачу, ви ще в тривозі. Успокійтеся. Чорт не такий страшний. Правда?

— Правда, — вишептав гість.

— І вже не боїтеся?

— Щораз менше...

— Отже без трівоги і ясно дивлячися, бачите тепер, якими поганими способами від віків воює конкуренція, щоби чорта втопити в ганьбі. Голосять:

— „А чорний, а роги має, а скажений, а з писка бухає йому огонь, а пускає смолово-сірчані ґази, а чигає на людську душу!"

— Пане! Я в моїм життю не зробив нікому нічого злого. І щож я можу зробити, бідний і незлобний в порівнанню до чоловіка чорт? За те, скільки то чорт зможе, деколи й мусить витерпіти від чоловіка, сего ніхто не зрахував би... Як же там з вашим духом?

— Щораз ліпше, тільки вже не робіть ніяких штук!

— Хі, хі! — розсміявся чорт. — Мій репертуар дуже обмежений. На жадання покажу вам всі штуки. Кілька ви вже виділи. Напиймося.

— Напиймося! З вами балакається дуже мило. Та всеж таки ви доброго жаху нагнали мені.

— Бігме, ви таксамо жахнулись би, побачивши раптом ангела. Тільки ви не побачите його. Чорт є сотворінням ближчим чоловікови, більше цікавиться життям і більше товариське. Ангел, пане, то ґраф, аристократ, сотворіння субтельне і ніжне, тож не радо входить в атмосферу землі, котра, правду кажучи, погано пахне, а кажучи ясно, препогано смердить. А чорт, то здоровий хам, добрий кумпан, старий знакомий без химер і фохів, без забаганок. Такий він скрізь влізе і всюди йому добре. На добавок ангелови дуже тяжко показатися між людьми. Мусить дати собі поетичний, ревний і гарний вигляд. Мусить бути молодцем з довгими і гарними кучерями, з довгою паличкою в руці, біло одітий. Уявіть собі появу такого чудового ревного сотворіння в людській, сірій юрбі! А чорт, любий пане, такий подібний до людини, що найбистріше око не розріжнить їх. Чи ви були би вгадали, хто я, якби я був сам не сказав?

— Мабуть ні... хоч ваша нагла поява...

— В кінематографі роблять ще більші штуки...

— Отже скажіть мені... Не знаю, чи вільно спитати?

— Я гордий з того, що ви питаєте чорта дозволу і що так строго держитеся етикети. Нещасного чорта звичайно гонять як собаку. Кричать до нього, щоби собі ішов до дідька. Прошу питати мене!

— Звідки ви тут взялися? — спитав Жадлович. — Чого ви сюди прийшли і як директор кабарету? Чейже ви, сотворіння таке могутне...

— Могутне? — перебив чорт живо. — Гей, ви, молодий, любий пане! Дуже фальшиві маєте інформації! Що ви звете могутністю? Те, що я годен очи зробити на зелено? Або що пю горівку з огнем? Перший ліпший чесно-фаховий пяниця зробить вам таксамо. Я справді знаю багато подібних штучок, значно ефектовніших, тай на тім кінець. Се лиш більше або менше дотепні способи...

— До чого?

— До удержання доброго імени фірми. Чоловік зачинає бути мудріший, спритніший і зручніший від чорта.

— Се не може бути!

(Далі буде).

Добрий лік.

— Но, як: виздоровіла ваша жена?

— Виздоровіла.

— Ци доправди дохтор поміг?

— Де там дохтор! Я казав для ньой зробити труну, а она ся настрашила тай встала.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК БЕРЕМОСЯ БУДУВАТИ НАРОДНІ ДОМИ?

Недавно був поміщений допис про потребу збудування Народнього Дому у Вунсакет. Піднесено, що треба того для молоді, щоби вона не пропадала по чужих галях. Як теж ствержено, що місцеві товариства мають гроші й можуть взятися до будови такого дому.

Справа будови Народніх Домів є дуже важна. Дуже часто робимо похибку, коли беремося за таку справу, бо змішуємо її з церквою. А церква одна справа, а Народній Дім друга.

Як зачинаємо нову роботу, не завертаймось назад. Не пригадуймо, того, що було зле. Забудьмо за давні непорозуміння чи навіть прогріхи, а думаймо про нове й ліпше. Молодь мусить сама братися за розбудову нашого життя, і на віть за будову Народніх Домів, бо їх треба головно для неї. Як ми приїхали до Америки, то мали стільки літ, що тепер наші дорослі діти. І ми засновували товариства і будували церкви, бо нас навчили наші батьки любити своє. Діти наші хай ідуть таким самим шляхом, а порядки хай собі заводять, які їм любі.

Те, що старі наскладали по товариствах, має своє призначення. Тих грошей треба на підмоги для хорих та на виплату вдовам і сиротам, і їх не можна ужити на іншу ціль. Та молодь треба заставляти, щоби належала до своїх організацій. Якби вона складала ті гроші, які платить до інших організацій, до своїх, тоді можна би легко мати свої Народні Доми. І ми їх матимемо, як навчимо молодь любити своє і до своєї організації належати. Хай вона не пхаєтся до багатих і великих організацій, бо наш У. Н. Союз є для нас найпевніший і найсправедливіший, бо це організація робучих людей, яка розуміє і відчуває робітника. Молодь, що виховається на Союзовім українським дусі, буде інакше ставитись і до Народніх Домів. Вона сама возьметься за їх будову так, як ми старі будували колись церкви і школи.

Яким Шаравара.

НІМЦІ ПРИДУМАЛИ СПОСІБ, ЩОБИ ЦВІТИ КРАЩЕ ЦВІЛИ.

У Німеччині затвердили патент, який з часом може мати велике значіння для городництва. Городники після спроб переконалися, що коли ростинам давати означену неорганічну сіль, як пірофосфоран соди, або фіскальну сіль (сірчан соди) із додатком слабо ділаючих квасних солей (нпр. амоніковий фосфоран), то пуп'яшки розцвитуться скорше та гарніше ніж звичайно.

Над Прутом.

— Тут, у цім місці, кинулась минулого року якаєь дівчина у воду й втопилася.

— З мелянхолії?

— Та ні, таки з Черновець.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БОФАЛО, Н. Й.

Запит до місцевого проводу.

Ми мали недавно величаве протисовітське віче, на якім обговорено обширно трагічне положення України під большевиками. Там теж заявлено, що нам з ними ніде не по дорозі. Ухвалено відповідні резолюції й сіра маса розійшлася з тим переконанням, що нам треба відсепаруватися у цілім нашім приватним і громадськім життї від большевицької язви. Інакше і не могло бути.

Тепер бачимо, що лідери з протестаційного віча відпускають свою галю большевикам на їх ріжні підприємства, на яких вони, як звичайно, висмівають те, що нам найдорожче. Як це може бути і чим це пояснити? Це є проти волі тих, що були на вічу і протестували.

Вічевик.

—o—

НОРТГЕПТОН, ПА.

Дещо про спорт української молоді в Нортгемптон та околиці.

З кінцем листопада 1933 р. в окрузі Нортгемптону, Алентавну та Палмертону, де живе чимало Українців, залунав між молодю тут роджено клич про організування дружини кидaного мяча (бескет бол). В короткому часі виступили до змагань більш ніж сто дружин у згаданих околицях. Між тими дружинами знаходимо лише дві українські — одну в Нортгемптон, а другу в Алентавн, Па. Ці дві дружини входять до ліг дружинових, з яких „Інтер-боро бескет бол ліґ" у Нортгемптоні є дуже активною. Ця ліґа міститься в републиканському домі, який має прекрасну галю. І якраз у цій републиканській галі, почавши від 14-го грудня 1933 р., майже кожного дня ввечір виступають по чотири дружини до змагань.

Згадавши про велике число дружин, серед яких видні лише дві українські дружини, нам треба підкреслити, що багато української молоді, не маючи своїх льокалів, деб вона могла організуватися, розбрилося поміж чужими. Наших хлопців, прекрасно вишколених, стрічаємо в словацьких, німецьких та інших дружинах. Вони належать там до кращих спортовців.

Про алентавнську дружину, задля браку її рекорду, не можемо розписуватися. Натомісць про нортгемптонську скажемо трохи більше для ілюстрації, серед яких обставин доводиться організуватись нашій молоді. Хоч у районі Нортгемптону жиє чимало Українців (звичайно розсварених між собою), то до нинішнього дня молодь наша не має відповідної домівки і тому —самозрозуміло, вона розбрилась по чужих галях, клюбах та дружинах. Дружина, яка входить в склад Нортгемптонської Ліги, це свідомі наші молодці, які з браку приміщення під дахом **зробили собі місце для вправ на незабудованій парцелі і там звичайно відбувають свої вправи.** Ці наші Спартанці, це певно одинока дружина в Америці, яка робить вправи кидaного мяча на вільному воздусі. Ця дружина ще і своїм складом є цікава, бо частина належить до українсько-православної церкви, а частина до української католицької церкви. Це наводимо мимоходом тому, щоби підкреслити, що молодіж наша є толерантна і вона там, де йде про добру славу Українців, не гороїжиться, не дише на себе ненавистю, але з любовю та ентузіязмом рветься до успіху, щоби з того була слава для Українців.

Імена наших Спартанців ось такі: Павло Худик, Василь Савка, Михайло Саюк, Іван Вітушинський, Іван Гринда, Дмитро Савка, Іван Гусак, Павло Потіха, Олекса Палій, Володимир Загоруйко та Володимир Щур. Згадана дружина від 4-го грудня 1933 р. до 24-го січня 1934 р. мала десять, досить удачних, виступів, з того девять на републиканській галі з боку ліги, а один виступ, 31. грудня 1933 р., відбувся на німецькій галі. Цей останній виступ це були змагання нортгемптонської дружини з українською дружиною з Алентавн, де нортгемптонська одержала 52, а Алентавнці 16.

В другій половині сезону нортгемптонська дружина побила чемпіон дружину з Каплей 29 до 18. Про це заговорила американська преса з Алентавну.

„Allentown Morning Call", February 2, 1934, подає:

COPLAY T. S. SUFFERS SEASON'S FIRST SETBACK.

First Half Champions Bow to Ukes in Inter-Boro League Game.

The Coplay Training School cagemen, who went through the first half season of the Inter-Boro League undefeated to win the first half championship, struck a snag last night in their first game in the second half season, losing to the Northampton Ukrainians, 29 to 18, in their game on the G. A. R. floor in Northampton.

In the other league game last night the G. A. R. courtmen won over the Scholastics, 37 to 23, in a fast and interesting game.

Coplay Training School

	Fld.	Fl.	Ttl.
Beeber, f.	1	0	2
Baer, f.	3	1	7
Farney, c.	2	0	4
Geist, g.	2	1	5
Spaits, g.	0	0	0
Santee, c.	0	0	0
Totals	8	2	18

Ukrainians

	Fld.	Fl.	Ttl.
Sayuk, f.	4	0	8
Hrinda, f.	5	0	10
Vitoshinsky, c.	3	0	6
W. Sawka, g.	2	1	5
P. Sawka, g.	0	0	0
Totals	14	1	29

Referee: Witt.

о. д-р В. Клодницький.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN DANCES HAILED BY 1,200.

Avramenko Ballet "Stops Show" at Cosmopolitan League Party.

The "kolomeyka" and "hrechanyky," whirlwind and harvest dances of the Ukraine, presented in colorful national costume by eight dancers of the Vasile Avramenko Ukrainian Folk Ballet School, "stopped the show" at the first annual entertainment and dance of the Cosmopolitan League last night at the Alliance of Poles Hall, Broadway and Forman Avenue S. E.

Some 1,200 spectators, representatives of the 23 nationality groups included in the league, recalled the dancers for repeated encores. Accompanied on the accordion by Stephen Yunik, the group was headed by John Kohut. The other dancers were Anna and Stella Truscz, Mary Szmagala, Jennie Koberske, Martin Chorney, Paul Bych and Stephen Fedak.

Italian folk and operatic selections were presented by Angelo de Palma, tenor, accompanied by Miss Clara Rada and Russian songs by Miss Helen Barany.

Former Park Director Felix T. Matia, Municipal Judge Frank J. Lausche and State Representative William M. Boyd spoke briefly. Theodore Kekic, oldest Croatian resident of the city present, was introduced to the audience. He has lived in the city 45 years. S. E. Mokris was master of ceremonies.

(Cleveland Plain Dealer, Feb. 5, 1934).

ЯПОНЦІ ЛІКУЮТЬ ШОВКІВНИЦІ ГОРІВКОЮ.

Щоби дістати дешевий шовк, Японці роблять ріжні спроби, при яких гусільниці шовківниці привикають до **дубового листя** замісць морвового. Так осягли великі й гарні кокони. Менше вартісні є кокони шовківниць, що їдять **каштанове листя.** Також вдалося обмежити деякі недуги гусільниць, які то недуги спричинювали те, що ті шовківниці виробляли менше гарний шовк. Японці лікували ті шовківниці так, що до поживи додавали їм трошки пшеничної муки, звогченої рижовою горівкою „саке". Це пособляє не лише травленню, а винищує також мікро-організми, які спричинюють занедужання гусільниць і погіршення якости шовку.

ВІДОЗВА

НА ДОПОМОГУ „СЕЛЯНСЬКІЙ БУРСІ" В СТАНИСЛАВОВІ.

Перед кількома місяцями помістив Хвальний Часопис „Свобода" за ініціятивою Якима Кия поклик до Українців зі Станиславівщини в справі збірки на Т-во „Селянська Бурса" в Станиславові. На поклик цей відгукнувся Василь Пойда, котрий через Земельний Банк Гіпотечний у Львові переслав для „Селянської Бурси" квоту 56.87 зл., а крім того переслав 26 купонів дивідендових від акцій Земельного Банку Гіпотечного у Львові.

Рада Т-ва „Селянська Бурса" в Станиславові просить Хвальну Редакцію помістити на сторінках Вашого цінного часопису щиру подяку для п. Василя Пойди, котрий зрозумів вагу допомоги для такої важної інституції, якою є „Селянська Бурса".

Від себе звертається Рада Т-ва „Селянська Бурса" в Станиславові з уклінною просьбою про допомогу на будову будинку бурси, який задумує будувати в найближчому часі. Т-во „Селянська Бурса" удержує 50 селянських дітей і за повне удержання враз з опалом, світлом, обслугою і поміччю в науці платять ученики від 1 до 3 доляри місячно. „Селянська Бурса" є надзвичайно важною інституцією з цеї причини, що піддержує українську гімназію в Станиславові, бо колиб не бурса, то не було б відповідного числа учеників, потрібних для удержання державної української гімназії. Як Хвальній Редакції запевно відомо, польська влада розвязала українську гімназію в Тернополі і багато учеників з Поділля перенеслися до тутешньої гімназії, котра є одинокою українською гімназією на ціле Поділля і Покуття.

Рада Т-ва просить дуже попертя матеріяльно нашу просьбу, зглядно вказати нам спосіб допомоги і подати адреси українських громадян в Америці, котрі походять зі станиславівської округи.

Рада Т-ва „Селянська Бурса" сердечно дякує Хвальній Редакції за поміщення поклику до жертв на будову „Селянської Бурси" в Станиславові і поручається братській памяти.

Рада Т-ва „Селянська Бурса".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

У вівторок, 6. лютого 1934 р. помер Тимко Цебринський, член від. 365 У. Н. Союза в Маганой Плейн, Па. Покійний родився 3. березня 1889 р. в Чернилеві, повіт Тернопіль. Приступив до У. Н. Союза 15. лютого 1913, як також зорганізував цей відділ і був довший час його секретарем. Покійний все щиро працював для добра У. Н. Союза й українського народу, ніколи не жалував труду, був чесним членом У. Н. Союза і щирим Українцем. Покійний працював у майнах, був хорий тільки один тиждень. Полишив вдову, трох синів і дочку. Похорон відбудеться в суботу, 10. лютого 1934 р. з дому жалоби, в годині 9-тій рано. Просимо знакомих з цеї околиці, як також членів і членкиці згаданого відділу, прибути на похорон.

Вічна йому память!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

На Рідний Край.

Заходом Українських Злучених Організацій відсвятковано дня 12. листопада Листопадове Свято. На святі зложили жертви слідуючі організації й особи:

Січ ім. Вітовського, Стрілецький Гурток й О. Д. В. $20; Український Народній Дім $10; Бр. Василія Великого, відділ У. Н. Союза, і Демократичний Клюб з Іст Сайд по $5; о. Мереньків $2; по $1: М. Вербиньский, М. Голубець, О. Кульчицька, П. Бучинський, М. Василишин, П. Поливчак, Марія Розоміло, І. Пашковський, І. Сподар, Д. Шмагала, М. Мартиняк, М. Когут, М. Жук, І. Тарнавський, Т. Кальмук, В. Козир, І. Горинь, Г. Степанек, С. Г. Паливода, А. Когут, Ф. Ольховий, Г. Коваль, А. Горішний, о. М. Запаринюк, С. Лабик, А. Гевусь, А. Кобринська, З. Чубинська, Г. Кісіль, В. Шевчук, М. Бурко, В. Піндур, М. Пелих, А. Білинський, д-р Михаленко, А. Банась, В. Репужинський, М. Петруха, Р. Павлишин, А. Барбер, п. Роборецький і Н. Н.; по 50 ц.: А. Карась, М. Яцак, М. Кліщинська й М. Сидомир. — Зібрано в український кат. церкви св. Петра і Павла $62.05; зібрано за відзнаки $35.95; дрібними датками $42.36. — Всього зібрано $226.36. — Приходу було зі свята $226.36. — Видатків було на свято $66.36. — Вислано до Обєднання $160.

Ця сума призначена так: боєвий фонд $50; інвалідам $45; Рідній Школі $25; політичним вязням $20; на народні цілі $15; дар до музею у Львові (на різьбу Архипенка) $5.

Григорій Степанек,
фін. секр. У. З. О.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

На боєву акцію.

У звязку з протибольшевицьким вічем, яке відбулося дня 19. листопада м. р., зібрано на галі $122.71, а за відзнаки $34.51. Разом $157.22. Розходи виносили $137.22. На боєву акцію вислано $20. Збіркою занялись члени ОДВУ, а то: К. Сідзінський і п. Проніцька зібрали $2.50; І. Витязь і К. Рекрут $20.11; п. Маршалок і п. Оліяр $13.60; Г. Кічак і Ю. Королишин $27; Д. Лободяк і К. Бойко $17; М. Свідер і К. Болюх $18.05; О. Рой і М. Лободяк $6.45.

За Комітет віча:
Іван Витязь, секр.

ВИЛИМЕНТИК, КОНН.

На інвалідів.

Вислано через Обєднання на інвалідів $22.50. Гроші ці зложили: А. Лемешка $2; Параска Ярецька, І. Шиш, С. Купець, В. Гірчиця, Катерина Гірчиця, Текля Гірчиця, М. Гірчиця, Олександра Гірчиця, С. Пелехач, Д. Добуш, М. Лукаш, о. О. Нижанковський, А. Савка, С. Кінчик, Т. Гайдош, П. Турянський, Марія Турянська, А. Лемешка, П. Озут по $1; П. Стецко, Д. Андрушко, В. Кінчик по 50 ц.

Василь Кінчик.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

З гостинни на інвалідів.

Дня 2. грудня на поминках гром. Миколи і Марії Глядик гості не забули по обіді за Рідний Край. На заклик Михайла Яцишина, котрий сказав пару слів, гості зложили на інвалідів $7.50. Збіркою занялась Анна Добривода.

Пожертви зложили: М. і Марія Глядик $2; М. Копернюк 50 ц.; Й. Ходоровський, Юлія Ходоровська, Христина Демків, Анна Добривода, Петруня Кучерявка, Параня Перешлюга, Анастасія Сулима, Розалія Шевчук, Марія Бровчук, М. Яцишин, Анна Совецька, Текля Мороз, Текля Сусла, Олена Казан, В. Бровчук, М. Совецький, С. Рогожа, М. Вецал, С. Яровчук по 25 ц.; А. З. 15 ц.; Варвара Шквара 10 ц.

Ці жертви вислано до краю на інвалідів через Обєднання.

СКРЕНТОН, ПА.

На Рідну Школу.

Товариство Українського Жіночого Політичного Клюбу піднесло на своїх місячних зборах справу Рідної Школи. Всі жінки, які мають материнське серце й розуміють значіння школи, відчули потребу помочи Рідній Школі на рідній землі й асигнували з каси товариства на ту ціль $10. Гроші переслано через Обєднання.

Український Жіночий Політичний Клюб існує вже 5 років і бере живу участь в політиці й національній народній роботі. Змагає до того, щоби допомогти в поліпшенню нашої долі в Америці та визволенню рідної землі з рук ворогів.

За Уряд Українського Жіночого Політичного Клюбу: **Анна Нетяга**, предсідниця; **Катерина Василик**, касієрка; **Анна Кравець**, фін. секр.; **Марія Лаврівська**, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Сьогорічна коляда.

Колядували: А. Климишин, С. Кривень, В. Черватюк, М. Галан, В. Періг, І. Сидор, І. Підгірний, Н. Дайсак, П. Барнич, Т. Рудик, М. Борух.

Зложили на Рідну Школу: Д. Бурдига, В. Чайка по $3; по $2: М. Беля, І. Сидор, Г. Василик, І. Драла, П. Підгірний, П. Рублевський, Ю. Скиба, П. Кулицький, О. Мартин, П. Лабяк, пані Савка, пані Лихач, Г. Бернацький; по $1: А. Климишин, С. Кривень, В. Черватюк, В. Грицишин, І. Гринишин, В. Якимїцький, Н. Табака, Т. Рудик, І. Кубарик, С. Лішак, П. Барнич, В. Старинковський, М. Заровенний, М. Боковський, П. Бобель, П. Кизибовський, С. Курик, П. Скалий, П. Гила, Н. Бриславський, Н. Микитин, А. Левенець, Т. Микитин, Ю. Ігнат, Е. Перій, К. Перій, П. Гарлов, П. Гаврилець, І. Марко, П. Максимович, В. Пукіш, П. Олійник, М. Борух, В. Пшеничняк, С. Михлів, П. Прокопяк, пані Стоколоса, пані Чемерицька; по 50 ц.: Т. Гладкий, П. Олексин, а гості зложили 45 ц. — Разом $71.45.

На визвольну боротьбу зложили: М. Беля, О. Кухар по $2; по $1: В. Черватюк, С. Кривень, Н. Мельник, П. Гринишин, Д. Бурдига, М. Воробець, П. Максимович, І. Грицишин, П. Гула. — Разом $14.

Вкладку зложили: І. Грицишин $1, Н. Грицишин $2, О. Кухар $2; І. Драла $1. — Разом $20.

П. Барнич.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, дає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 лютого, точно в годині 2-ій пополудни, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі дали свої грамоти до виміни, нехай прийдуть і возьмуть нові, а ті члени, котрі хочуть виміняти, нехай принесуть на збори старі грамоти. Приймаємо нових членів до Тов. і У. Н. Союза без оплати вступного, тому користайте з нагоди, а не чекайте на завтра, бо часом може бути запізно. — М. Микитинський, предс.; П. Леско, кас.; В. Пукіш, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1934 рік: П. Зьонкевич, предс.; Ю. Ліщук, заст.; М. Корнова, фін. секр.; С. Гавриляк, кас.; М. Блясецький, рек. секр.; І. Федчук, М. Чорний і І. Лопяк, контр. комісія; Ф. Жуковець і М. Космина, контр. хорих. Звичайний мітінг відбудеться в неділю, 11 лютого, в годині 2-гій пополудни, в Юніон Гали, 2748 Лагрендж ул. Кождий член має прийти на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. — П. Зьонкевич, предс.; С. Гавриляк, кас.; М. Корнова, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 лютого, в салі церковній при Оклей і Райс ул., в годині 12-тій вполудне. — Присутність кождого члена конечно пожадана, бо є важні справи до полагодження. Цей рік є ювилейним роком сорокалітнього існування нашої організації У. Н. Союза. Щоби осталась памятка про наш відділ в історії У. Н. Союза, то кождих два члени нашого відділу мають приєднати одного нового молодого члена. Вище наведена пропозиція є цілком легкою до виконання, лише доложіть дещо праці. — Іван Карпо, предс.; Тарас Шпікула, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членкиць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11 лютого, в годині 3-тій, в гали церковній. Просимо членкиць прийти на означений час. На мітінгу вибрано заст. предсідниці, котрою є Юстина Лиса, а на касієрку вибрано Марію Мельник. Напоминається довгуючих членкиць вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — О. Скробач, предс.; С. Гунька, секр.; М. Мельник, кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, повідомля своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11-го лютого, в годині 1-ій пополудни. На цей мітінг кождий член повинен явитись, бо є важні справи до порішення. Довгуючі члени нехай принесуть свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Члени, котрі ще не змінили своїх старих грамот, нехай стараються змінити тепер, щоби не було запізно. — М. Клюсик, предс.; М. Гусак, кас.; Дм. Оринич, секр.

АЙРОНДЕКВАЙТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 лютого, в годині 2-гій пополудни, в Укр. Гали на Норт Гудман. Проситься всіх членів явитись на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Хто не прийде на збори і не заплатить своєї місячної вкладки, буде суспендований. — Н. Головка, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая від. 369, повідомляє своїх членів і членкиць місцевих і позамісцевих, що проголошені річні збори на 13 січня не відбулись з браку відповідного числа членів. Тому річні збори відбудуться в суботу, 10 лютого, в годині 6.30 пополудни, в У. Н. Домі на Газард Ровд. Проситься всіх членів і членкиць прибути на ці збори, бо буде справоздання контр. комісії за цілий 1933 рік і вибір уряду на 1934 рік. Коли член не буде працювати у фабриці і не прибуде на збори, то буде караний після статута, а коли не схоче заплатити такої кари, то буде суспендований. — Ігнатій Климишин, предс.; Яків Грабар, кас.; Павло Сеньків, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 лютого, в годині 2-гій пополудни, в Набожинського. Проситься членів платити свої вкладки точно, бо в противнім разі уряд поступить з ними після товариської ухвали. — Вас. Возьний, предс.; Дм. Федина, кас.; Мик. Лісний, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 лютого, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Гор. Клюбі, 414 Н. 7-ма вул. Проситься всіх членів явитись на збори. Довгуючі щоб постарались вирівнати свої вкладки на зборах. Уряд на 1934 рік є: Онуфрей Запоточний, голова; Сельвестер Гавка, заст.; Роман Рубльовський, секр.; Стах Грещук, заст.; Стефан Петращук, кас.; Іван Бучма, заст.; Методій Бадак, Петро Гнатюк і Василь Бутинський, контр. комісія; Василь Павлишин, доз. хорих. — Р. Рубльовський, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. Галицька Січ повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу 15 січня вибрано отсей уряд на 1934 рік: Т. Тимкович, предс.; Вас. Гузьма, заст.; Ів. Сторожук, кас.; Павло Сасун, заст.; Ол. Сельський, секр.; Гр. Бутинський, заст.; Гр. Чолій і Ів. Олійник, контрольори; Т. Тилега і Гр. Вальчук, глядачі хорих; Дан. Данилюк і Дм. Атаманюк, хоружі; Ол. Гринишин, дверник. Мітінги будуть відбуватись в другу неділю по першім кождого місяця. — Ол. Сельський, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ [illegible] повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10 лютого, точно в годині [illegible] ввечір, під ч. 6035 Елмвуд Ев. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі [illegible] вирівнати залеглі вкладки. Хто [illegible] знає про Петра Семкович, зволить [illegible] сти його адресу, або напімнути його, щоби явився на зборах у важній справі. Просимо памятати про ювилейний рік. Обовязком кождого члена вписати свої [illegible] до У. Н. Союза і приєднати нового члена. — Теодор Яців, предс.; Семен [illegible], кас.; Мих. Черкас, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10 лютого, в годині 7.30 ввечір точно. Проситься членів прибути на збори в означений час, бо маємо багато нових справ до вирішення. Не явившийся на збори член заплатить кару після ухвали. Довгуючі члени, коли не вирівнають свого довгу, будуть суспендовані. — Вол. Невгринович, предс.; М. Шиманський, кас.; Ів. Глива, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться [illegible] лютого, точно в годині 8-мій ввечір, в салі церковній, 179 Корт ул. Кождий член обовязаний бути на зборах. — М. [illegible], предс.; В. Ткач, кас.; А. [illegible], секр.

ТАРЗАН І ЛЮДОТЯГИ. (44)

Комодофльоренсаль, князь пігмеїв, виїхав за місто на чолі відділу кінноти, щоби здержати наступаючого ворога. Тарзан приглядався при сходячім сонці, як малі люди справно приготовлялися до оборони. Гук копит ворожих коней нагло ущух. Видно, що перші патрулі їх військ відкрили, що їм не вдасться напасти на противника несподівано.

Тарзан поглянув на рівнину на заході. Він бачив, що ближчі війська стояли спокійно, хоч вони виждали ворога. Поза ними, які дві милі дальше, він бачив головний відділ кінноти; це можна було пізнати по їх великому числі. Він приглядався сцені, якої ще не бачив ні один чоловік його народу. Як відійшли головні відділи військ і настала перерва в маневрах, Тарзан підійшов до короля Адендрогагкіса, котрий сидів на антилопі, оточений офіцирами.

Король виглядав дуже гарно в своїй шкіряній блюзці, вкритій золотою лускою. Його зброя була краще вироблена ніж зброя його оточення, а на голові він мав позолочений шолом. Як Тарзан наблизився до нього, малий король уклонився йому приязно та подякував йому за те, що він остеріг їх про прихід ворогів. „Як я зможу тобі віддячитися?" — говорив король. „Дай мені дозвіл пристати до відділу твого сина", сказав Тарзан.

На цю просьбу король усміхнувся та сказав: „Іди, Тарзане, куди тобі подобається. Як любиш бачити сильну битву, то йди до мого сина". Це вперше король промовив до Тарзана по імени, бо серед тих малих людей ім'я людини вважається його святою власністю, якої можуть уживати тільки найближчі приятелі. Тарзан знав, що в цей спосіб король звів йому велику пошану. Він схилився низько перед королем та за його дозволом відступив, щоби піти на боєвий фронт.